

NOVOSTI:

Nema straha od nestašice sjemena !

koristimo 7 bikova čije je sjeme proizvedeno u našim centrima

br. 29
travanj
2020.

www.simentalac.com

Poštovani uzgajatelji, članovi Udruge i Saveza !

Pouzdana, progno testirani bikovi (22), koje smo u zadnjem broju preporučivali, u prosjeku su „pali“ za - 1,4 GZW-boda. Točno za toliko je „pala“ i baza usporedbe svih bikova u DE/AT sustavu genetske procjene (kao i MW -1,2 te Mkg -48). Dakle, „normalan pad“ je 1 ili 2 GZW-boda, no, nekim bikovima indeksi su smanjeni i više od normalnog. Najveće razočarenje je **VARTA**, kojemu je GZW smanjen za 6 bodova, a MW i Fit za 5 te Mkg za više od 500. Uz sve to, nove ocjene 83 kćeri smanjile su mu indeks za noge sa 95 na 91. Nažalost, ovoga bika ipak ne možemo svrstavati u vrhunske, iako je to prije 4 mjeseca bilo izgledno. Naravno, ima i pozitivnih iznenađenja. Najveći porast indeksa ovoga puta ostvario je bik **ETOSCHA** (GZW +5, MW +3, Fit +2), i to udvostručenjem broja kćeri u proizvodnji i ocijenjenih kćeri, što mu je donijelo pouzdanost većine uzgojnih vrijednosti iznad 95% ! E, to je vrhunski bik, ali treba ga kombinirati s linijama naglašenih mliječnih osobina, s pažnjom na protok mlijeka i povećanje proizvodnje po laktacijama (npr. Sehgut).

Listu progno testiranih bikova trenutno predvodi 8 godina star bik **WABAN** – GZW 136 ! Njegova jedinstvena kombinacija indeksa za mlijeko i fitness, 122 i 119, uz 99% pouzdanosti odražava brojčano uzgojni cilj većine uzgajatelja: krave koje imaju puno mlijeka, zdrave su, plodne i dugovječne ! Zanimljivo je kako njegov prilično loš indeks za noge (89) ne utječe negativno na dugovječnost (115). Iskusniji uzgajatelji sjećaju se slične kombinacije kod legendarnih bikova Rumba i Humida.

Nekoliko nama važnih bikova zadržalo je svoje indekse na vrlo visokoj razini: **ERBHOF** (+4), **SEHRGUT** (+0), **VILLEROY** (+0) i **HARIBO** (+2) - uz pouzdanost uglavnom iznad 95%!

MW 122 (+828 kg) + FIT 119 (99%) = GZW br.1 **WABAN**

ETOSCHA – najveći porast GZW +5 (95%)

Našu listu preporučenih progno testiranih bikova predvodi bik **ERBHOF**, koji je udvostručenjem broja kćeri u testovima ostvario značajan rast GZW-a (sa 130 na 134). Taj bik ima puno dobrih osobina – prije svega ističe se njegov kombinirani, mlijeko-meso genetski profil (125-115). Ima odličnu perzistenciju (120), protok mlijeka (112) i laka teljenja (113), ali je u sparivanju dosta „zahtjevan“. Traži kombinacije s velikim plotkinjama, jako dobre građe i zdravlja vimena te čvrstih papaka. Ima i jednu manu koju mnogi naši uzgajatelji ne vole – prisisci (indeks 84).

MAHANGO Pp i **WOBLER** pali su za naoko velika 4 GZW-boda. No, to nije iznenađenje, s obzirom da im se poklopio veći pad baze usporedbe s ulaskom ogromnog broja kćeri u proizvodnju i obračun uzgojnih vrijednosti – čak više od 2.000 novih kćeri. I dalje su to vrhunski bikovi koji će još dugo imati veliki pozitivan utjecaj na cjelokupnu simentalsku populaciju.

Još jednog pouzdanog bika moramo posebno istaknuti jer on nam je jedini stariji bik među bikovskim očevima - **ORKA**. Rijetko se događa da neki bik, s više od 500 kćeri u proizvodnji i više od 220 ocijenjenih, ima pozitivne indekse baš za sva svojstva ! E, to je u ovom trenutku Orka, koji u centrima za UO još nema značajnijih sinova pa ga preporučujemo za osjemenjivanje i najboljih plotkinja. Njegov

neuobičajeni pedigre i kombinacija indeksa i uzgojnih vrijednosti svrstavaju ga redovito među prve izbore u programima sparivanja velike većine krava i junica.

Dvije grupe mladih bikova

Ima dosta uzgajatelja koji su „fascinirani“ samo visokim indeksima i s podsmijehom gledaju na bikove „ispod 130“. Takve zanimaju uglavnom mladi bikovi razine gGZW 135 i više. Trenutno je na listi svih aktivnih bikova u centrima za UO ukupno 42 mlada bika u rasponu gGZW 135 do 146. Više od polovice (23) su iz kategorije „mladi bik od mladog bika“. U zadnjih mjesec dana u centre za UO ukupno je ušlo 62 nova mlada bika, od kojih su samo 13 sinovi pouzdanih progeno testiranih bikova. Granica pouzdanosti gGZW-a između te dvije grupe bikova je **65%**. Zato u tablicama bikova uvodimo taj važan podatak za svakog bika. Nikada dovoljno upozorenja za oprezno korištenje mladih bikova, posebno onih ispod 65% pouzdanosti. Njima je jako daleki „put do sigurnosti“ na kojemu moraju prijeći dvije velike prepreke: progeni testovi svoga oca i vlastiti progeni testovi. Iz iskustva s mnogim velikim razočarenjima apeliramo na oprez i razumijevanje brojki. Oni koji forsiraju samo brzo-brzo i samo visoke indekse u pravilu ne žive od proizvodnje mlijeka i mesa tih krava.

U preporukama imamo 8 novih mladih bikova. Na vrhu liste dva su nova bika koje nudi NovaGenetik. **ICEBREAKER** je trenutno najviše rangirani bik (67%) iz I-linije, od popularnog Imperativa, koji je počeo dobivati progene testove, i to dobre. **MANAUS** je prvo ime M-linije, ali mu otac Miami još nema pouzdanije testove – oprez (63%) !

CUO Varaždin u ponudi ima više novih bikova – u preporuke smo uvrstili 3 bika čije je sjeme nedavno uvezeno i 3 živa uvezena bika, od kojih ćemo imati na raspolaganju veliku količinu, lako dostupnog sjemena. **EX MACHINA** je također „mladi bik od mladog bika“ (63%) iz linije Evergreen. Majka Koala (o. Hurly) vrhunski je testirana (gGZW 136) bikovska majka s 5 sinova u centrima za UO. **WANG** je još mlađi bik (61%) iz Wille-linije, a majka mu je Zepterova kćer. **VICTIM PP** (67%) je novi homozigotno bezrožni bikovski otac, koji izvrsno paše na mnogobrojne Mahangove kćeri – otac Votary PS pouzdani je „eksterijer – macher“.

MEGAHERZ je sin našeg Mozille ! Doživjeli smo i to – njemački bik, sin hrvatskog bika, koristi se u Njemačkoj, a sjeme proizvodi u Hrvatskoj !?... Kad je prije godinu dana mladi bik **MEGAHERZ** prodan bavarskom BVN-u, i to po vrlo solidnoj cijeni, saznali smo da je naš **MOZILLA** stvarno vrlo cijenjen bik među uglednim njemačkim uzgajateljima. Megaherz je uzgojen u stadu Hilger Aloisa, a majčina majka mu je krava koja je otelila vrlo cijenjenog bika Evergreena. Majčin otac Megaherzu popularni je, ekstra mliječni bik Herzs Schlag pa možemo zaključiti da je ovaj Mozillin sin vrlo, vrlo zanimljiva kombinacija. Još zanimljivija je vijest da Megaherz, prvi „nasljednik“ našeg Mozille, odnedavno sjeme proizvodi u CUO Varaždin. Kao i Mozilla, može se koristiti i za osjemenjivanje junica, ali, naravno, vrlo ograničeno – ipak je on još uvijek „mladi bik od mladog bika“ – pouzdanost gGZW-a mu je tek 63%.

MEGAHERZ - sin našeg **Mozille** – živi i radi u CUO VŽ

MOZILLA već ima dosta prvotelki u našem uzgoju, a i u Bavarskoj će ih biti do kraja godine značajniji broj jer se i ondje dovoljno koristio. Tamo ima do sada ukupno 1.065 teljenja pa možemo očekivati u konačnici 250-300 kćeri u proizvodnji, što osigurava pouzdane progene testove usporedive sa testovima svih drugih stranih bikova. Slijedeće dvije objave uzgojnih vrijednosti (u kolovozu i prosincu) Mozilli će donijeti prve progene testove iz Bavarske.

Još dva živa mlada bika u našem centru za UO Varaždin zaslužuju pozornost. **ELEGANT** (69%) je već 4 godine star bik s pouzdano lakšim teljenjima (109, 96%). Otac Epinal vrlo je pouzdani vrhunski bik s konstantnim trendom rasta uzgojnih vrijednosti. Majka Bluna je bila šampionka Bavarske i prešla je granicu 100.000 litara mlijeka, a ima i odličnog progeno testiranog sina (Hood). Elegant u sparivanju paše na veliki dio krava i junica u našoj populaciji. **VERRARI** (69%) je jako zanimljiv bik iz Vanadin – naglašeno mesne linije. To je ponajprije novi bik **za krave dojilje** – odlično meso, mišićavost, fitness i eksterijer i pouzdano laka teljenja. Jako je bitno napomenuti da su mu majka, m. majka i mm. majka još uvijek u stadu u proizvodnji !

ELEGANT – odlično paše na H-liniju (Hutera, Humpert, Hurly)...

...majka Bluna - šampionka Bavarske (u 6. laktaciji)

Naš vrlo zanimljiv bik je i **MASIV Pp**, čiji su podaci o genomskim testovima ponovo vidljivi u DE/AT bazi bikova. Važno je zapaziti da su mu vrijednosti indeksa za mlijeko i meso i dalje na vrlo visokoj razini: MW 119 i FW 119. Nema još puno takvih bikova – ukupno 46, a među bezrožnima samo 6 ! Kad tome pridodamo jako dobre indekse okvira, mišićavosti i nogu te njegovu vlastitu odličnu konstituciju, možemo i dalje Masiva Pp preporučivati **za uzgajatelje krava dojilja** i proizvodnju teladi za tov. Zbog lošeg indeksa osobina vimena i protoka mlijeka nije pogodan za korištenje u intenzivnijoj proizvodnji mlijeka u većim stadima.

VERRARI – novi bik za **krave dojilje** – odličan i za **junice**...

...majka Mercedes – iz vrlo dugovječne familije

Do slijedećih preporuka u rujnu nadajmo se povoljnoj proizvodnoj sezoni bez suše. Do tada ćemo, nadamo se, „koronu“ već zaboraviti.

Predsjednik Udruge:

Damir Horvatić

Predsjednik Kluba
mladih uzgajivača:

Danijel Horvatić

Stručni tajnik:

Damir Pejaković